



Prediction of Effective Factors in the Mental Health of Students in School

Somayeh Fatahi ¹, Tahere Garousi ^{2*}

1 Teacher, Sama Girls Primary School, Bandar Abbas

2 Teacher, Sama Girls Primary School, Bandar Abbas

* Corresponding author: tahereh.garousi9195@gmail.com

Received: 2023-05-06

Accepted: 2023-06-08

Abstract

The purpose of this research is to review the role of education and environmental factors on students' mental health. Research method: The research was conducted using a scientific-review method (library) and in preparing the theoretical foundations, literature and background of the research, authoritative articles, texts, books and magazines were used. A total of 34 articles were obtained, which are the most relevant to the research objectives. They were selected and examined. The collected sources are related to the years 1395 to 1401. The data obtained from the literature review were coded and the covariance test was performed to determine the effect of education and environmental factors on mental health. After determining the frequency of effective factors in mental health, each group was divided into 3 classes, high impact, medium impact and low impact, based on the level of impact, and the chi-square test was performed to analyze the results.

Results and analysis: According to the studies conducted, the findings show that there is a significant relationship between the environment and mental health, and between education and mental health.

Discussion and conclusion: The findings emphasize the importance of a supportive educational environment and the implementation of mental health promotion strategies in educational institutions. Improving students' mental health will lead to academic progress and improve students' academic performance. Creating an educational environment that promotes collaborative and supportive interpersonal relationships is critical to enhancing student performance.

Keywords: Mental health of students, Level of education, Environmental factors, Academic performance

© 2023 Journal of Mental Health in School (JMHS)



This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2023 The Authors.

How to Cite This Article: Garousi , T. (2023). Prediction of Effective Factors in the Mental Health of Students in School *JMHS*, 1(1): 102-107..





پیش بینی عوامل موثر در سلامت روان دانش آموزان در مدرسه

سمیه فتاحی نافچی^۱، طاهره گروسی^{۲*}

^۱ آموزگار، دبستان دخترانه سما، بندرعباس

^۲ آموزگار، دبستان دخترانه سما، بندرعباس

* نویسنده مسئول: tahereh.garousi9195@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۳/۱۸

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۲/۱۶

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی مروری نقش آموزش و عوامل محیطی بر سلامت روان دانش آموزان می باشد. روش تحقیق: تحقیق به روش علمی- مروری (کتابخانه ای) انجام شده و در تهیه مبانی نظری، ادبیات و پیشینه تحقیق از مقالات، متون، کتب و مجلات معتبر استفاده شده است تعداد ۳۴ مقاله به دست آمد که بیشترین ارتباط را با اهداف موردنظر تحقیق را داشتند انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. منابع جمع آوری شده مربوط به سالهای ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۱ می باشد. داده های حاصل از بررسی ادبیات موضوع کد گذاری شدند و آزمون کوواریانس برای تعیین تاثیر آموزش و عوامل محیطی بر سلامت روان انجام شد. بعد از تعیین فراوانی عوامل موثر در سلامت روان هر گروه بر اساس میزان تاثیر به ۳ طبقه تاثیر زیاد، تاثیر متوسط و تاثیر کم تفکیک شدند و آزمون خی دو برای تحلیل نتایج انجام شد. با توجه به مطالعات انجام شده یافته ها نشان میدهد بین محیط و سلامت روان و آموزش و سلامت روان ارتباط معنی داری وجود دارد. یافته ها بر اهمیت محیط آموزشی حمایتی و اجرای راهبردهای ارتقای سلامت روان در مؤسسات آموزشی تأکید می کنند. بهبود سلامت روان دانش آموزان باعث پیشرفت تحصیلی و بهبود عملکرد تحصیلی دانش آموزان خواهد شد. ایجاد یک محیط آموزشی که مشارکت و روابط بین فردی و حمایتی را ترویج می کند برای تقویت عملکرد دانش آموزان بسیار مهم است.

واژگان کلیدی: سلامت روان دانش آموزان، سطح آموزش، عوامل محیطی، عملکرد تحصیلی

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه سلامت روان در مدرسه محفوظ است.

شیوه استناد به مقاله: گروسی، ط (۱۴۰۲) پیش بینی عوامل موثر در سلامت روان دانش آموزان در مدرسه. فصلنامه سلامت روان در مدرسه، ۱(۱): ۸-۱.

مقدمه

مطالعاتی که به بررسی تاثیر آموزش بر سلامت روان دانش آموزان می پردازد، عوامل مختلفی مانند عملکرد تحصیلی، محیط مدرسه، فضای کلاس و سیستم های حمایتی در دسترس دانش آموزان را بررسی کرده اند. این گستردگی تحقیقات ماهیت چند بعدی موضوع را برجسته می کند و بینش های ارزشمندی را در مورد پیچیدگی های رابطه بین آموزش و سلامت روان ارائه می دهد. علاوه بر این، تنوع روش های به کار رفته امکان تجزیه و تحلیل جامع از موضوع را فراهم می کند. در بررسی

ادبیات موضوع عوامل موثر در سلامت روان دانش آموزان به طور کلی به دو دسته زیر تقسیم می شوند که به شرح زیر است:

۱- تاثیر محیط آموزشی بر سلامت روان دانش آموزان

مهمترین عوامل محیطی که بر سلامت روان دانش آموزان تاثیر می گذارد عبارتند از سلامت جسمی، محیط خانوادگی، اجتماعی، اقتصادی و شبکه های اجتماعی (Basu, ۲۰۲۰). این عوامل می توانند بر سلامت روان موثر باشند و اختلال در هر یک از این

عوامل می تواند منجر به علائم بیرونی روانی، افزایش اضطراب و دوره های افسردگی شوند (Irma Kue, ۲۰۲۳).

الف. محیط اجتماعی

سوء استفاده، مانند آزار و اذیت جنسی، تجاوز جسمی و قلدری سایبری، به عنوان یک موضوع قابل توجه است که بر سلامت روان کودکان و نوجوانان تأثیر می گذارد. روابط همسالان، قلدری و خشونت دوستان که حضور در کلاس ها و بازی های ورزشی و حمایت کارکنان و معلمان در مدرسه به عنوان عوامل مؤثر بر سلامت روان کودکان ابتدایی شناسایی شدند (Cosmovici Idsoe, ۲۰۱۵) درگیر شدن و طرد شدن از گروه همسالان در مدرسه، و همچنین قرار گرفتن در معرض قلدری، نیز در سلامت روان دانش آموزان نقش مهمی دارند.

ب. عناصر کالبدی

بخشی از آگاهی و توانایی های کودک وابسته به تجربیاتی است که از حضور در محیط به دست می آورد. بنابراین محیط باید محرک و مشوق یادگیری، خلاقیت و فرآیند حل مسئله باشد، در عین حال نیازمند آن است که امنیت و آسایش روانی و جسمی کودک را تامین کند تا کودک بتواند فارغ از عوامل بازدارنده و کاهنده تمرکز، فکرش را پرواز دهد و تجربه جدیدی کسب کند (دوستی مقدم، ۱۴۰۱). عناصر کالبدی ناهماهنگ در محیط مدرسه باعث ایجاد تنش و فشار روحی و روانی برای کودکان می شوند و اگر به صورت طولانی تکرار شود عوارضی همچون اختلال در سلامت روان را شامل می شود. این عناصر را تراکم فضایی، نور کلاس، فضای باز، دید مناسب از کلاس، بافت متفاوت، فرم نرم، چیدمان متناسب با هر درس، رنگ آرامش بخش، ابعاد فضایی متناسب با تعداد دانش آموزان، مبلمان راحت، فضای بازی متفاوت برای هر گروه سنی بیان می کند. که توجه به هر کدام از این موارد باعث افزایش سلامت روان دانش آموزان می شود (حق شناس و همکاران، ۱۳۹۸).

آموزش اکتشافی مدرسه طبیعت در مقایسه با آموزش سنتی، بر دانش، نگرش و رفتار زیست محیطی دانش آموزان مقطع ابتدایی تأثیر مثبت دارد. بهره گیری از محیط زیست می تواند به عنوان یکی از رویکردها و مولفه های موفقیت در امر آموزش و تدریس محتوای دروس مختلف در نظر گرفته شود (شرفی و همکاران، ۱۴۰۰). بین مهارت، رفتار و آگاهی محیط زیستی با پایه تحصیلی دانش آموزان رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. جنسیت، شغل پدر و مادر و پایه تحصیلی در میزان مهارت، رفتار و آگاهی محیط زیستی دانش آموزان موثر است. برای بهبود رفتارهای حامی محیط زیست لازم است منابع آگاهی بخش

تقویت شوند تا آمادگی و گرایش به اقدام عملی در راستای حفظ محیط زیست در قالب مهارت های محیط زیستی نهادینه شود (صالحی و فرخیان، ۱۳۹۹). برنامه آموزش سواد محیط زیستی مبتنی بر فناوری واقعیت افزوده بر دانش، نگرش و رفتار محیط زیستی دانش آموزان دوره متوسطه تأثیر مثبتی دارد و می تواند به عنوان ابزاری مفید در آموزش مورد استفاده قرار گیرد (علی آبادی و همکاران، ۱۳۹۹).

ج. سلامت جسمی

کنترل سلامت روان مشاوران (Kelsie, ۲۰۱۹)، کارکنان و معلمان برای مراقبت از خود جهت جلوگیری از فرسودگی شغلی و کارایی با اهمیت است. مشاوران بهداشت روان مدرسه که به طور خاص برای کار با کودکان در سن مدرسه آموزش دیده اند، می توانند با مشاوران مدرسه همکاری کنند تا نیازهای سلامت روان دانش آموزان را برآورده کنند (Christian و Brown, ۲۰۱۸). علاوه بر این، مشاوران باید در مورد نگرانی های رایج سلامت روان آگاه باشند، به دنبال آموزش و پرورش باشند و از منابع خارجی برای حمایت از دانش آموزان مبتلا به تشخیص عدم سلامت روان استفاده کنند (Peterson, ۲۰۱۹).

د. محیط خانوادگی

خانواده به عنوان اولین خاستگاه بشر، بر تربیت و پیشرفت فرزندان نقش تعیین کننده ای ایفا می نماید (بابامیرساحی، ۱۳۹۵) همچنین نقش مهمی در سلامت روان دانش آموزان ایفا می کند. سابقه و تعاملهای خانوادگی می تواند به مشکلات سلامت روان در دانش آموزان کمک کند، در حالی که شکست ارتباطی و خشونت خانگی با مشکلات شدید سلامت روان همراه است (Luvira و همکاران، ۲۰۲۳). عملکرد و تاب آوری خانواده عوامل مهمی برای سلامت روانشناختی دانش آموزان دبیرستانی هستند و بر ضرورت افزایش تاب آوری و حفظ عملکرد سالم خانواده تأکید می کنند (Desrianty و همکاران، ۲۰۱۷). کیفیت تعاملهای خانوادگی با اضطراب امتحان و افسردگی در دانش آموزان مقطع ابتدایی مرتبط است و میزان افسردگی و اضطراب بالاتری در دانش آموزان بزرگتر و دختران مشاهده می شود. طرد شدن مادر و پذیرش پدر، از عوامل پیش بینی کننده و قابل توجه برای سنجش افسردگی و اضطراب امتحان هستند (Desrianty و همکاران، ۲۰۱۷). حمایت خانواده و تنظیم رویدادهای زندگی در سلامت روان دانش آموزان دبیرستانی بسیار مهم است، و حمایت بیشتر خانواده با سلامت روان بهتر مرتبط (Reić و Čeko, ۲۰۲۰) می باشد. از عوامل پیش بینی کننده سلامت روان کودکان می توان به پذیرش و

حمایت از سلامت روان دانش آموزان ایفا می کنند. برای رسیدگی موثر به نگرانی های روزافزون سلامت روان دانش آموزان، مشاوران باید بر پیشگیری، مداخله کوتاه مدت و کار در بحران تمرکز کنند و در عین حال از خدمات مشاوره طولانی مدت حمایت کنند (Glenn و همکاران، ۲۰۱۹). مشاوره بدون کمک و همکاری دانش آموزان به سر منزل مقصود نمی رسد، اگر دانش آموزی، ذهنیت پیروی نکردن داشته باشد، ما در مقام تعلیم و تربیت دهندگان او، هیچ کاری نمیتوانیم بکنیم. به هر حال، انگیزه های درونی، همه رفتارهای انسانی را هدایت می کند. به عبارتی داشتن نگرش مثبت دانش آموزان به مشاوره، در راستای تحقق اهداف مشاوره مهمترین اصل است (خیر اندیش و اخوی، ۱۴۰۰). بین سلامت اجتماعی، دانش سلامت، سرمایه فرهنگی، سن، جنسیت، تحصیلات، ارتباط معنی داری وجود دارد (نظری پیر دوستی و قلمکاریان، ۱۴۰۱). از دیدگاه دبیران و دانش آموزان بین نقش مشاور و سلامت روانی دانش آموزان رابطه معناداری وجود دارد (ساتیاروند و فرهادی، ۱۳۹۴). نقش مشاور مدرسه بر سلامت روان دانش آموزان بسیار موثر است و آموزشهای مشاوران به دانش آموزان موجب بهبودی عملکرد آنان، افزایش امید، کاهش بزهکاری، انگیزش تحصیلی، بدست آوردن مهارت های زندگی شده است (حق طلب و عزیزی، ۱۴۰۱؛ بهمن آزاد، ۱۳۸۰).

ج. هنر و موسیقی

موسیقی درمانی در جهان، سیر تاریخی آن و تعریف موسیقی درمانی بر اساس انجمن موسیقی درمانی دارای اهمیت زیادی است (صالحی و جلالی، ۱۳۹۰). شیوع بالای اضطراب و افسردگی در دوره سالمندی و کاهش سلامت روانشناختی در این دوره از زندگی بسیار چشمگیر است. درمان شناختی مبتنی بر حضور ذهن بر سلامت روانشناختی، سلامت روان و مؤلفه های سلامت روانی سالمندان موثر است (افرادی، ۱۳۹۵). همچنین موسیقی و هنر تاثیر قابل توجهی بر سلامت روان دانش آموزان دارد. مشخص شده است که آموزش موسیقی بر سلامت روان دانش آموزان تاثیر مثبت می گذارد، و هوش هیجانی نقش تعدیلی ایفا می کند (Wang و همکاران، ۲۰۲۲). موسیقی همچنین سلامت روان دانش آموزان را ارتقا می دهد و به اجرای آموزش با کیفیت کمک می کند (Wang و Zhao، ۲۰۲۲). علاوه بر این، هوش هنری و مؤلفه های آن، مانند استعداد هنری، نگرش، سلیقه، فعالیت، مهارت و اقتصاد، ارتباط معناداری با سلامت روان دانش آموزان دارند (حسن پور، و همکاران، ۲۰۲۰). آموزش باید بر آموزش بهداشت روان تأکید داشته و ترکیب موسیقی درمانی را به عنوان یک گزینه درمانی

طرد والدین کودکان، انتقاد زیاد و طرد شدن والدین نام برد که احتمال مشکلات سلامت روان را افزایش می دهد (Zhang، León-del-Barco و همکاران، ۲۰۱۸). برای هر دو نسل سالمند و کودک باید شرایطی فراهم گردد تا کودک در بستری مناسب به بهره مندی از تجربیات و توجه سالمند دست یابد و با بوجود آوردن احساس استقلال و زندگی دوباره در افراد سالخورده؛ سلامت روان جامعه ارتقا یابد. پیوند میان دوران از کارافتادگی و بازنشستگی با یک دنیای فعال مولد و پرتحرک، از طریق فراهم کردن فضایی که افراد با سنین مختلف یکدیگر را حمایت کنند و مورد حمایت قرار گیرند می تواند راهکاری موثر برای بحران سالخوردگی و از کار افتادگی پیش از موعد باشد (یزدانی، ۱۴۰۱).

ه. شرایط اقتصادی

دانش آموزان با جو خانوادگی ناکارآمد به طور معناداری از نظر وضعیت تحصیلی وضعیت بدتری دارند. وضعیت تحصیلی دانش آموزان خانواده هایی با وضعیت اقتصادی ضعیف در مقایسه با دانش آموزان با وضعیت اقتصادی بالا بیشتر بود. دانش آموزان دختر از نظر وضعیت تحصیلی بهتر از دانش آموزان پسر بودند. بین کارکرد پایین خانواده با کارایی ضعیف تحصیلی نوجوانان دوره راهنمایی رابطه معناداری وجود دارد (معتقد لاریجانی، ۱۳۹۳).

۲- تاثیر آموزش در ارتقاء سواد سلامت روان دانش

آموزان

الف. خانواده

تحصیلات والدین سرآغاز و زیربنای پیشرفت جریان زندگی خانواده و جامعه است. در هر دو گروه افراد دارای سواد و افراد بی سواد، میزان پیشرفت تحصیلی دانش آموزان خانواده های دارای تعداد فرزند کمتر و درآمد بالاتر، بهتر است. همچنین در گروه والدین باسواد و هم در بین والدین بی سواد، با افزایش تعداد فرزندان و سطح درآمد پایین، میانگین نمرات سلامت روان دانش آموزان افزایش می یابد (محمدی و همکاران، ۱۳۹۸). بین وضعیت تحصیلی دانش آموزان و سطح تحصیلات مادران تفاوت معناداری مشاهده نشد (معتقد لاریجانی، ۱۳۹۳).

ب. مشاوران

هنگامی که دانش آموزان آسیب ناشی از یک رابطه قطع شده را تجربه می کنند، مشاوران مدرسه می توانند خدمات مستقیم و غیر مستقیم برای حمایت از آنها ارائه دهند و بر اهمیت مشارکت با دانش آموزان، والدین، معلمان جامعه تأکید کنند (Leigh Curtis و Dameron، ۲۰۲۰). مشاوران مدرسه نقش مهمی در

به حساب می آید. جامعه آماری پژوهش حاضر سایت‌های معتبر (اریک، مگ ایران، پرتال جامع علوم انسانی و...)، مقاله‌ها و پژوهش‌ها و پایان‌نامه‌ها بود. مقاله حاکی از آن است که دانش آموزان در جریان تحصیل با مشکلات زیادی مواجه می شوند که مشاور می تواند در رفع این مشکلات کمک های موثری به دانش آموزان ارائه دهد. در این پژوهش با استفاده از دو روش کتابخانه‌ای و میدانی داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز جمع‌آوری گردید. روایی ظاهری پرسش نامه به وسیله مجموعه مقالات منتشر شده و پایایی آن با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ (برای متغیرهای آموزش و عوامل محیطی تایید شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیه ها از دو روش آمار توصیفی و آمار استنباطی (کوواریانس و آزمون خی دو) استفاده گردید.

نتایج و تحلیل آنها

برای تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیه ها از دو روش آمار توصیفی و آمار استنباطی (کوواریانس و آزمون خی دو) استفاده گردید. مهمترین عوامل محیطی که بر سلامت روان دانش آموزان تأثیر می گذارد شامل محیط اجتماعی، شرایط اقتصادی، سلامت جسمی، عناصر کالبدی و محیط خانوادگی می باشد. از بین نمونه انتخاب شده ۶۰ درصد (تأثیر زیاد) محیط خانوادگی، ۴۸ درصد عناصر کالبدی (تأثیر متوسط) و سایر عوامل زیر ۱۰ درصد (تأثیر کم) را از جمله عوامل موثر محیطی بیان نموده بودند. جدول ۱ فراوانی این عوامل را نشان می دهد. مهمترین عوامل آموزشی موثر در سلامت روان دانش آموزان شامل آموزش هنر و موسیقی، آموزش توسط مشاوران و سطح آموزش خانواده بوده است که هنر و موسیقی ۶۴ درصد (تأثیر زیاد)، ۴۲ درصد آموزش توسط مشاوران (تأثیر متوسط) و ۱۲ درصد سطح آموزش خانواده (تأثیر کم) بوده است.

برای مشکلات روانی در دانشجویان و دانش آموزان در نظر بگیرد (Haoran, ۲۰۲۳). به طور کلی، موسیقی و هنر فرصت هایی را برای دانش آموزان فراهم می کند تا خود را بیان کنند، پتانسیل روانشناختی خود را تحریک کنند و به رشد جامع و سالم بدن و ذهن آنها کمک می کند.

هنر جهان گسترده ای است که هم زمان میتواند نقش درون سازی و برون سازی را برای هر فرد ایفا کند. در واقع هنر نوازنده روح و ابزاری است که به فرد کمک می کند تا بتواند جهان درون خود را به نمایش بگذارد و همچنین بتواند از طریق تامل و درک آثار هنری به بینشی نو دست یابد و یا حتی چیزهایی فراتر از دنیای واقعیت و ملموس فعلی را تجربه کند استفاده از مذهب و موسیقی عرفانی در کشورهای مختلف مورد توجه مسئولین بهداشت و درمان قرار گرفته است. با توجه به مطالعات انجام شده، تأثیر مثبت مذهب و موسیقی مذهبی در سلامت جسم و روان افراد انکارناپذیر می باشد (جعفری و همکاران، ۲۰۱۶).

پژوهش حاضر، با هدف بررسی تأثیر آموزش و عوامل محیطی بر سلامت روان دانش آموزان انجام شده است.

روش تحقیق

تحقیق به روش علمی-مروری (کتابخانه ای) انجام شده و در تهیه مبانی نظری، ادبیات و پیشینه تحقیق از مقالات، متون، کتب و مجلات معتبر استفاده شده است. پس از جست و جو در پایگاه داده های اطلاعاتی در دسترس با کلیدواژه های مناسب به دو زبان فارسی و انگلیسی و بدون محدودیت زمانی تعداد ۳۴ مقاله به دست آمد که بیشترین ارتباط را با اهداف مورد نظر تحقیق را داشتند انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. مطالعات مشابه با صلاحدید محقق کنار گذاشته شد و یا تا حد ممکن در یکدیگر ادغام گردید. پژوهش حاضر از لحاظ هدف جزء تحقیقات کاربردی و از لحاظ روش تحقیقی کیفی (مروری)

جدول ۱. فراوانی شاخص های عوامل محیطی و آموزش در بررسی ادبیات موضوع

Cumulative Percent	Valid Percent	Percent	Frequency	عوامل موثر
۲/۵	۲/۵	۲/۵	۶	محیط اجتماعی
۳/۳	۰/۸	۰/۸	۲	شرایط اقتصادی
۷	۳/۷	۳/۷	۹	سلامت جسمی
۲۶/۷	۱۹/۸	۱۹/۸	۴۸	عناصر کالبدی
۵۱/۴	۲۴/۷	۲۴/۷	۶۰	محیط خانوادگی
۵۶/۴	۴/۹	۴/۹	۱۲	خانواده
۷۳/۷	۱۷/۳	۱۷/۳	۴۲	مشاوران
۱۰۰	۲۶/۳	۲۶/۳	۶۴	هنر و موسیقی
	۱۰۰	۱۰۰	۲۴۳	Total

جدول ۲. فراوانی شاخص های موثر محیط و آموزش در سلامت روان در ادبیات موضوع

Cumulative Percent	Valid Percent	Percent	Frequency		
۵۱/۴	۵۱/۴	۵۱/۴	۱۲۵	عوامل محیطی	سلامت روان
۱۰۰	۴۸/۶	۴۸/۶	۱۱۸	آموزش	
	۱۰۰	۱۰۰	۲۴۳	Total	

جسمی، عناصر کالبدی و محیط خانوادگی در ایجاد سلامت روان دانش آموزان موثر است همچنین نقش سطح آموزش خانواده، مشاوران مدرسه و هنر و موسیقی نیز بر سلامت روان دانش آموزان بسیار موثر است و ایجاد هر مثبت در این شاخص ها موجب بهبودی عملکرد دانش آموزان، افزایش امید، کاهش تنش، فشار روحی، افسردگی، علایم بیرونی روانی و کاهش اضطراب، افزایش انگیزش تحصیلی و بدست آوردن مهارت های زندگی در دانش آموزان خواهد شد.

بطور کلی با بررسی ادبیات موضوع مشخص شد عوامل محیطی ۵۱/۴ درصد و آموزش ۴۸/۶ درصد در سلامت روان دانش آموزان موثر بوده است. جدول ۲ فراوانی عوامل موثر در سلامت روان را نشان می دهد.

بین محیط و سلامت روان و آموزش و سلامت روان ارتباط معنی داری وجود دارد همچنین با بررسی ادبیات موضوع مشخص شد بین نقش محیط و آموزش نیز رابطه معناداری وجود دارد. نقش محیط اجتماعی، شرایط اقتصادی، سلامت

جدول ۳. آنالیز آماری کواریانس شاخص های موثر در سلامت روان

Correlations				
سلامت روان	آموزش	محیط		
**۱/۰۰۰	**۰/۸۵۸	۱	Pearson Correlation	محیط
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰		Sig. (2-tailed)	
۳۴	۱۶	۳۴	N	
**۰/۸۵۸	۱	**۰/۸۵۸	Pearson Correlation	آموزش
۰/۰۰۰		۰/۰۰۰	Sig. (2-tailed)	
۱۶	۱۶	۱۶	N	
۱	**۰/۸۵۸	**۱/۰۰۰	Pearson Correlation	سلامت روان
	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	Sig. (2-tailed)	
۵۰	۱۶	۳۴	N	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

گونگونی از فراوانی شاخص های سلامت روان را در سطوح سه گانه میزان تاثیر برای دو عامل آموزش و عوامل محیطی را نشان می دهد.

همان گونه که در جدول ۴ مشاهده می شود، فراوانی شاخص های سلامت روان در یک جدول متقاطع از لحاظ عوامل موثر و میزان تاثیر نمایش داده شده است. این جدول روند کاملا

جدول ۴. جدول متقاطع میزان عوامل موثر و میزان تاثیر عوامل در سلامت روان

Crosstabulation میزان تاثیر * عوامل موثر					
کل	عوامل موثر		Count	تاثیر کم	میزان تاثیر در سلامت روان
	آموزش	عوامل محیطی			
۱۹۴	۲۴	۱۷۰			
%۱۰۰/۰۰	%۱۲/۴۰	%۸۷/۶۰	% within میزان تاثیر		
%۸/۶۰	%۳/۰۰	%۱۱/۶۰	% within عوامل موثر		
%۸/۶۰	%۱/۱۰	%۷/۵۰	% of کل		
۸۲۸	۲۵۲	۵۷۶	Count	تاثیر متوسط	
%۱۰۰/۰۰	%۳۰/۴۰	%۶۹/۶۰	% within میزان تاثیر		
%۳۶/۷۰	%۳۲/۰۰	%۳۹/۳۰	% within عوامل موثر		
%۳۶/۷۰	%۱۱/۲۰	%۲۵/۶۰	% of کل		
۱۲۳۲	۵۱۲	۷۲۰	Count	تاثیر زیاد	
%۱۰۰/۰۰	%۴۱/۶۰	%۵۸/۴۰	% within میزان تاثیر		
%۵۴/۷۰	%۶۵/۰۰	%۴۹/۱۰	% within عوامل موثر		
%۵۴/۷۰	%۲۲/۷۰	%۳۱/۹۰	% of کل		
۲۲۵۴	۷۸۸	۱۴۶۶	Count		کل
%۱۰۰/۰۰	%۳۵/۰۰	%۶۵/۰۰	% within میزان تاثیر		
%۱۰۰/۰۰	%۱۰۰/۰۰	%۱۰۰/۰۰	% within عوامل موثر		
%۱۰۰/۰۰	%۳۵/۰۰	%۶۵/۰۰	% of کل		

در نخستین سطر از جدول ۵، میزان مجذور کای و سطح معنی داری حاصل از ارتباط میان دو متغیر طبقه ای درج شده است؛ به عبارت دیگر، ارتباط میان میزان تاثیر * عوامل موثر با مقدار $\chi^2=74/5$ در سطح $P < 0/0001$ از لحاظ آماری معنی دار است.

جدول ۵. آنالیز آماری خی اسکوئر سلامت روان

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	^a ۷۴/۵۸۳	۲	۰/۰۰۰
Likelihood Ratio	۸۲/۱۱۶	۲	۰/۰۰۰
Linear-by-Linear Association	۷۳/۵۸۹	۱	۰/۰۰۰
N of Valid Cases	۲۲۵۴		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 67.82.

است. هرچه ضریب پیوستگی بیشتر باشد، طبیعتا احتمال سلامت روان را بر حسب دو متغیر طبقه ای بهتر می توان پیش بینی کرد.

ضریب پیوستگی میان این دو متغیر طبقه ای در نخستین سطر از جدول ۶ درج شده است. ضریب پیوستگی برابر با $0/179$ و سطح معنی داری آن دقیقا برابر با معنی داری مقدار $\chi^2=74/5$

جدول ۶. ضریب پیوستگی عوامل موثر در سلامت روان

Symmetric Measures					
		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig. ^a
Nominal by Nominal	Contingency Coefficient	.۰/۱۷۹			.۰/۰۰۰
Interval by Interval	Pearson's R	.۰/۱۷۹	.۰/۰۱۹	۸/۶۵۹	.۰/۰۰۰ ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	.۰/۱۷۱	.۰/۰۲	۸/۲۴۲	.۰/۰۰۰ ^c
N of Valid Cases		۲۲۵۴			
a. Not assuming the null hypothesis.					
b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.					
c. Based on normal approximation.					

تحصیلی، قدری، تبعیض و عدم حمایت اجتماعی می تواند بر سلامت روانی دانش آموزان تأثیر منفی بگذارد. برای مؤسسات آموزشی ضروری است که به این چالش ها رسیدگی کنند و مکانیسم های حمایتی کافی برای اطمینان از برآورده شدن نیازهای سلامت روان دانش آموزان فراهم کنند. تلاش های مشترک بین مربیان، متخصصان بهداشت روان و سایر ذینفعان می تواند به ایجاد یک سیستم آموزشی جامع و فراگیر کمک کند که از سلامت روان همه دانش آموزان حمایت کند.

تحقیق در مورد نقش آموزش و پرورش در سلامت روان دانش آموزان ارزش زیادی برای جامعه دارد. با تأکید بر اهمیت سلامت روان در محیط های آموزشی، این مجموعه از ادبیات از رفاه دانش آموزان حمایت می کند و پیوند حیاتی بین آموزش و پیامدهای سلامت روان را تشخیص می دهد. از آنجایی که مسائل مربوط به سلامت روان در میان دانش آموزان همچنان یک نگرانی رو به رشد است، این تحقیق بینش های ارزشمندی را ارائه می کند که می تواند تصمیمات سیاست گذاری و شیوه های آموزشی را با هدف ارتقای رفاه روانی دانش آموزان ارائه دهد.

با این حال، چندین زمینه برای تحقیقات بیشتر وجود دارد که کاوش را ایجاب می کند. ابتدا، اثربخشی راهبردهای مختلف ارتقای سلامت روان در محیط های آموزشی باید ارزیابی شود تا تأثیرگذارترین رویکردها شناسایی شود. علاوه بر این، برای درک اینکه چگونه عوامل فرهنگی، اجتماعی-اقتصادی و فردی بر رابطه بین آموزش و سلامت روان تأثیر می گذارند، به تحقیقات بیشتری نیاز است. علاوه بر این، مطالعات طولی می تواند درک بهتری از اثرات بلندمدت تجارب آموزشی بر پیامدهای سلامت روان ارائه دهد. در نهایت، بررسی نقش فناوری در آموزش و تأثیر آن بر سلامت روان دانش آموزان، حوزه مهمی برای تحقیقات آینده است.

در پایان، بررسی ادبیات نقش آموزش در سلامت روان دانش آموزان بر تأثیر قابل توجه آموزش بر ابعاد مختلف سلامت

هنگامی ضریب پیوستگی در تحلیل مجذور کلی دو بعدی به کار برده می شود که دست کم یکی از متغیرهای طبقه ای دخیل در پژوهش، بیش از دو سطح داشته باشد. در نهایت، تحلیل شاخص های موثر در سلامت روان ادبیات موضوع نشان می دهد که عوامل محیطی و آموزش بیشتر تأثیر را در سلامت روان دانش آموزان داشته اند.

بحث و نتیجه گیری

به طور کلی، بررسی ادبیات موضوع نقش آموزش در سلامت روان دانش آموزان نشان می دهد که آموزش نقش مهمی در شکل دهی و تأثیرگذاری بر سلامت روانی دانش آموزان دارد. مطالعات متعددی تأثیر قابل توجه آموزش را بر جنبه های مختلف سلامت روان از جمله سلامت عاطفی، روابط اجتماعی و عملکرد تحصیلی برجسته کرده اند. یافته ها بر اهمیت محیط آموزشی حمایتی و اجرای راهبردهای ارتقای سلامت روان در مؤسسات آموزشی تأکید می کنند. بهبود سلامت روان دانش آموزان باعث پیشرفت تحصیلی و بهبود عملکرد تحصیلی دانش آموزان خواهد شد.

علاوه بر این، تحقیقات نشان می دهد که جو مثبت مدرسه و اجرای مؤثر سیاست ها و مداخلات سلامت روان می تواند منجر به بهبود نتایج سلامت روان برای دانش آموزان شود. مطالعات نشان داده اند که مدارس که سلامت روان و رفاه را در اولویت قرار می دهند، نه تنها محیط یادگیری بهتری را تقویت می کنند، بلکه به رشد و تاب آوری کلی دانش آموزان کمک می کنند. با ارتقای هوش هیجانی، مهارت های اجتماعی و شیوه های خودمراقبتی، آموزش می تواند دانش آموزان را با ابزارهای لازم برای عبور از چالش هایی که ممکن است در داخل و خارج از محیط آموزشی با آن مواجه شوند، مجهز کند.

علاوه بر این، ادبیات تأثیر متقابل بین تجربیات آموزشی و پیامدهای سلامت روان را برجسته می کند. عواملی مانند فشار

- Basu S, Banerjee B. Impact of environmental factors on mental health of children and adolescents: A systematic review; *Journal of Children and Youth Services Review*, 2020; 119.
- Čeko J, Reić Ercegovac I. Explaining students' test anxiety and depression: The role of family interaction quality. *ST-OPEN*, 2020; 1:1-16. <https://doi.org/10.48188/so.1.6>
- Christian DD, Brown CL. Recommendations for the Role and Responsibilities of School-Based Mental Health Counselors. *Journal of School-Based Counseling Policy and Evaluation*, 2018; 1(1): 26-39. <https://doi.org/10.25774/nmfk-y245>
- Cosmovici Idsoe Ella M. The importance of social learning environment factors for affective well-being among students, *Journal of Emotional and Behavioural Difficulties*, 2016; 21(2).
- Desrianty M, Norlizah C, Noor Syamilah Z, Zaremohzzabieh Z, Resilience. Family Functioning, Psychological Well-Being: Findings from a Cross-sectional Survey of High-school Students; Published by Canadian Center of Science and Education; *Asian Social Science*; 2021; 17(11).
- Dosti Moghaddam H. The role of art on the mental health of students in school, *specialized scientific quarterly journal of psychology, social sciences and educational sciences*, 2. [Persian]
- Glenn Lambie H, Stickl J, Borland J, Campbell L. Who Took "Counseling" out of the Role of Professional School Counselors in the United States? 2019; 1, doi :10.25774/7kjb-bt85
- Haoran K. Research on the Influence of Sound Therapy in Music Education on College Students' Mental Health, publisher: Scholink Co, Ltd., 2023; 10, DOI: 10.22158/wjer. v10n1p101
- Haq-Shenaz H, Haq-Shenez Z, Heydarnetaj V. Studying the impact of school environmental factors on the mental health of students, the first national conference of Farda School. 2018. [Persian]
- Haqtab T, Azizi M. The role of the school counselor on the mental health of students, the fifth international conference of educational psychology: psycho-educational interventions. 2022. [Persian]
- Hasanpour M, Jabbari N, Shirvani K. The Effect of Artistic Intelligence Components

روانی تأکید دارد. این تحقیق برای جامعه دارای ارزش ذاتی است زیرا اهمیت اولویت دادن به سلامت روان در محیط های آموزشی را برجسته می کند و بینش هایی را ارائه می دهد که می تواند سیاست ها و مداخلاتی را با هدف ارتقای رفاه دانش آموزان ارائه دهد. تحقیقات بیشتری برای کاوش در اثربخشی استراتژی های مختلف، تأثیر عوامل مختلف و نقش فناوری در آموزش مورد نیاز است.

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

فهرست منابع

- Afradi M. The impact of music on the mental health of the elderly, international conference on innovation in science and technology. 2015. [Persian]
- Aliabadi K, Junidi Jafari F, Pour Rausti Ardkanis S. the effect of the environmental literacy education program based on augmented reality technology on the environmental knowledge, attitude and behavior of secondary school students, *Journal of Environmental Education and Sustainable Development*, 2019; 9(2). [Persian]
- Babamirsatahi R. Examining the role of family institution on the academic progress of students, *International Conference of Management Elites*. 2015. [Persian]
- Bahman Azad M. The role of a counselor in the school (for students of the new secondary system), Publisher: Burhan School Cultural Institute, 2018, ISBN: 9789643533069 [Persian]

- Journal of New Achievements in Humanities Studies» 2022; 5(47). [Persian]
- Peterson Linda F. "School Counselors' Lived Experiences Supporting Students with Mental Health Concerns" ; Walden Dissertations and Doctoral Studies. 2019; 7420.
- Salehi SS, Farokhian F. Surveying the environmental skills, behavior and awareness of primary school students (a case study of Indika city), Journal of Environmental Science and Technology » 2019; 22(7). [Persian]
- Salehis S, Jalali MM. Investigation of the effect of music on physical and mental health based on the fuzzy model, Socio-Cultural Strategy Journal, 2019; 1. [Persian]
- Satyarvand F, Farhadi A. Examining the role of counselors in the mental health of students from the point of view of teachers and students of girls' high schools in Pol Dokhtar, International Conference on Humanities, Psychology and Social Sciences. 2014. [Persian]
- Sharafi M, Mahmoudi S, Hossein Bar B, Investigating the impact of exploratory education in nature school on the environmental knowledge, attitude and behavior of primary school students, New Approach in Educational Management Journal, 2021; 12(1):15-27. [Persian]
- Wang T, Zhao Y, Yin M. Analysis and research on the influence of music on students' mental health under the background of deep learning; Journal of Frontiers in Psychology; 2022; 13.
- Wang F, Xiaoning H, Zeb S, Liu D, Wang Y. Impact of Music Education on Mental Health of Higher Education Students: Moderating Role of Emotional Intelligence, Journal of Frontiers in Psychology, 2022; 13.
- Yazdani M. The Effect of Integration of Children and the Elderly in School on Mental Health. New ideas of psychology quarterly. 2022; 7(17). [Persian]
- Zhang J. Relationship Between Life Events and Mental Health in High School; Students: The Regulatory Effect of Family Support, 3rd Asia-Pacific Electronics and Electrical Engineering Conference (EEEC 2018)
- on Student's Mental Health, Iranian Journal of Educational Sociology, 2020. doi :10.52547/ijes.3.3.168
- Irma Kue M, Nuryakin A, Suwanti. The Effect of Reward, Career Development and Task-Oriented Leadership Style on Employee Performance with Job Satisfaction as Intervening Variables; Jurnal Aisyah: Jurnal Ilmu Kesehatan; 2023; 8(2):1-8
- Jafari H, Bagheri-Nesami M, Abdoli -Nejad M R. The Effect of Quran Recitation and Religious Music on Mental and Physical Health: A Review Article. Clin Exc 2016; 4 (2) :1-14 . [Persian]
- Kelsie B. "School Counselor Self-Care Practices as Mitigating Factors Regarding Professional Burnout" Counselor Education Capstones. 2019; 99
- Khairandish Chelarsi F, Akhavi Samrin Z. A review of the role of school counselors in the mental health of students, the first national conference of Armani University in the second step of the revolution. 2021. [Persian]
- Leigh Dameron M, Curtis R. Hope for the Hurting: Strategies for School Counselors Working with Heartbroken Students, Journal of school counseling, 2020; 18
- León-del-Barco B, Fajardo-Bullón F, Mendo-Lázaro S, Rasskin-Gutman I, Iglesias-Gallego D. Impact of the Familiar Environment in 11–14-Year-Old Minors' Mental Health. Int. J. Environ. Res. Public Health 2018, 15, 1314. <https://doi.org/10.3390/ijerph15071314>
- Luvira V, Nonjui P, Butsathon N, Deenok P, Aunruean, W. Family Background Issues as Predictors of Mental Health Problems for University Students. Healthcare 2023; 11, 316. <https://doi.org/10.3390/healthcare11030316>
- Mohammadi H, Salamabadi M, Mahdavi Fard A. Investigating the role of parental literacy on the academic progress and mental health of students, Journal of New Developments in Behavioral Sciences, 2018; 32. [Persian]
- Motaghd Larijani M. The role of the family in the academic progress of students: middle school in Tehran, educational psychology magazine, 2013; 31. [Persian]
- Nazari Pirdosti M, Ghalamkarian SM, , the role of counselors in social health and health literacy of primary school students with an emphasis on virtual networks,